

Základní škola Kostelec u Křížků, okres Praha – východ

Kostelec u Křížků 48, 251 68 Kamenice, tel.: 323 673 134, IČO: 750 31 663

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Moderní škola

Anotace výukového materiálu	
Číslo učebního materiálu	OP VK VY_32_INOVACE_VL.5
Autor	Mgr. Alena Šreplová
Datum	Červenec 2012
Ročník	4. ročník
Vzdělávací oblast	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět	Vlastivěda
Tematický okruh	Přemyslovci
Téma	Vláda přemyslovských králů
Druh interaktivity	Pracovní list – práce s textem
Cílová skupina	Žák
Stupeň a typ vzdělávání	Základní vzdělávání
Popis způsobu použití	Úryvky textu a následné otázky prověří, zda jsou žáci schopni textu porozumět, zároveň si zopakují učivo o posledních Přemyslovcích.

Vláda přemyslovských králů – práce s textem – pracovní list.

1. Přečti si zkrácený text ukázky Miloše V. Kratochvíla:

Královna Kunhuta seděla u okna pražského hradu. Již po dva dny byla beze zpráv o svém manželu, králi Přemyslu Otakarovi II. Poslední posel dorazil předevčirem. Král vzkazoval, že je zdrav a že shromáždil vojsko v Rakousích na Moravském poli; tam se hodlá utkat s nepřítelem, s vojskem německým a uherským.

Došlo již k bitvě? A došlo-li, jak dopadla?

V královnině srdci se střídá úzkost s nadějí, touha se strachem. Bože, kéž se Přemysl vrátí! Živ a jako vítěz! Aby pak zahнала obavy, vzpomíná Kunhuta na svého manžela a sama sebe přesvědčuje, že se mu nemůže nic stát, že musí zvítězit. A jak by také mohl podlehnout „zlatý král“, „železný král“? Tak mu totiž říkali po celé Evropě. „Zlatý“ proto, že jeho země byla ze všech nejbohatší: Z nedobrných dolů vynášeli horníci na povrch stříbro v takové hojnosti, jak ho nikde jinde nebylo, města českého království rozkvétala obchodem a řemesly, půda překypovala úrodou. A co nových zemí připojil Přemysl Otakar k českému jádru! Nebylo větší, bohatší a pevnější říše na celém světě! Ano, pevně jí vládl, a proto mu říkali „král železný“ Tvrdě držel na uzdě pyšné šlechtice, kteří se jen neradi skláněli před jeho vůlí. Bylo jich dost, kdo se ho báli, byli i takoví, kdo ho za to nenáviděli, ale poslouchali ho všichni.

2. Vyhledej v textu odpovědi na otázky:

a) Z čeho bohatla česká města?

b) Jak se jmenovala manželka Přemysla Otakara II?

c) Jak byl nazýván Přemysl Otakar?

d) Vyznač v textu pasáž, která vysvětluje přezdívku Přemysla Otakara.

e) Kde se odehrála bitva s německým a uherským vojskem?

3. Dočti druhou část úryvku:

Královna slyšela, že kdosi vstoupil. Uprostřed síně klečel muž. Rozedranými šaty prohlédalo kroužkové brnění, mužův obličej byl bledý, čelo ovázané šátkem, kterým rudě pronikala krev: „Přicházím s poselstvím z bitvy, královno.“

Přemysl Otakar se rozhodl udeřit na nepřátelské řady. Vyjel uprostřed svých železných pánů; každý z nich byl pokryt od hlavy k patě helmou, pancíři a kovovými pláty. Sama země duněla, jak se po ní hnala tato železná bouře. Chocholy na helmicích vláli ve slunci a bitevní křik se mísil s chřestotem a třeskotem zbraní. Poslední nádherná jízda železných pánů....“

„Šiky se srazily,“ pokračoval posel. „Hroty kopí zazvonily o pancíře protivníků, boj zblízka začal. Naše i nepřátelské šiky byly slity v jedinou hmotu, plnou chropění a smrti. Jen na okraji bitevní vřavy bylo volněji. A tam – tam se najednou začal odlučovat rytíř po rytíři a ujížděl z bitvy pryč. V té chvíli vyslal král jezdce, aby přivedli připravené zálohy; bylo to několik šiků, kterým veleli čeští šlechtici.

Král k nim vysílal posla za poslem, ale nedočkal se jich. Nemohl se dočkat – zrádců! Ano, byla to zrada těch, kdo se krále báli. Tehdy se Přemysl Otakar vztyčil v sedle, a pozvedaje vysoko meč, vrhl se sám v střed nepřátel.

4. Vyhledej v textu jak byli do bitvy „oblečení“ středověcí rytíři:

5. Přemysl Otakar bitvu prohrál a sám v ní zahynul. Co bylo hlavní příčinou porážky?

6. Vylušti jméno předchůdce Přemysla Otakara II. a jeho nástupce:

PAEŘAEEAEMA EYAESAELAE OAETA EAAEKAEAAERAE I.

VIOÁI OCIO LIOA IOVIO II:

Zdroje:

KRATOCHVÍL, Miloš V.; DŘEVO, Václav. Obrázky z našich dějin, Učebnice dějepisu pro 5. ročník všeobecně vzdělávacích škol.. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, n. p., v Praze, 1958, ISBN 83-10-05.

Vláda přemyslovských králů - odpovědi

1. Přečti si zkrácený text ukázky Miloše V. Kratochvíla:

Královna Kunhuta seděla u okna pražského hradu. Již po dva dny byla beze zpráv o svém manželu, králi Přemyslu Otakarovi II. Poslední posel dorazil predevčírem. Král vzkazoval, že je zdrav a že shromáždil vojsko v Rakousích na Moravském poli; tam se hodlá utkat s nepřítelem, s vojskem německým a uherským.

Došlo již k bitvě? A došlo-li, jak dopadla?

V královnině srdci se střídá úzkost s nadějí, touha se strachem. Bože, kéž se Přemysl vrátí! Živ a jako vítěz! Aby pak zahнала obavy, vzpomíná Kunhuta na svého manžela a sama sebe přesvědčuje, že se mu nemůže nic stát, že musí zvítězit. A jak by také mohl podlehnout „zlatý král“, „železný král“? Tak mu totiž říkali po celé Evropě. „Zlatý“ proto, že jeho země byla ze všech nejbohatší: Z nedobrných dolů vynášeli horníci na povrch stříbro v takové hojnosti, jak ho nikde jinde nebylo, města českého království rozkvétala obchodem a řemesly, půda překypovala úrodou. A co nových zemí připojil Přemysl Otakar k českému jádru! Nebylo větší, bohatší a pevnější říše na celém světě! Ano, pevně jí vládl, a proto mu říkali „král železný“ Tvrdě držel na uzdě pyšné šlechtice, kteří se jen neradi skláněli před jeho vůlí. Bylo jich dost, kdo se ho báli, byli i takoví, kdo ho za to nenáviděli, ale poslouchali ho všichni.

2. Vyhledej v textu odpovědi na otázky:

a) Z čeho bohatla česká města?

Z těžby stříbra, rozvoje řemesel a obchodu

b) Jak se jmenovala manželka Přemysla Otakara II?

Kunhuta

c) Jak byl nazýván Přemysl Otakar?

Král „železný a zlatý“

d) Vyznač v textu pasáž, která vysvětluje přezdívku Přemysla Otakara.

e) Kde se odehrála bitva s německým a uherským vojskem?

Na Moravském poli v Rakousku

3. Dočti druhou část úryvku:

Královna slyšela, že kdosi vstoupil. Uprostřed síně klečel muž. Rozedranými šaty prohlédalo kroužkové brnění, mužův obličej byl bledý, čelo ovázané šátkem, kterým rudě pronikala krev: „Přicházím s poselstvím z bitvy, královno.“

Přemysl Otakar se rozhodl udeřit na nepřátelské řady. Vyjel uprostřed svých železných pánů; každý z nich byl pokryt od hlavy k patě helmou, pancíři a kovovými pláty. Sama země duněla, jak se po ní hnala tato železná bouře. Chocholy na helmicích vláli ve slunci a bitevní křik se mísil s chřestotem a třeskotem zbraní. Poslední nádherná jízda železných pánů....“

„Šiky se srazily,“ pokračoval posel. „Hroty kopí zazvonily o pancíře protivníků, boj zblízka začal. Naše i nepřátelské šiky byly slity v jedinou hmotu, plnou chropění a smrti. Jen na okraji bitevní vřavy bylo volněji. A tam – tam se najednou začal odlučovat rytíř po rytíři a ujížděl z bitvy pryč. V té chvíli

vyslal král jezdce, aby přivedli připravené zálohy; bylo to několik šiků, kterým veleli čeští šlechtici.

Král k nim vysílal posla za poslem, ale nedočkal se jich. Nemohl se dočkat – zrádců! Ano, byla to zrada těch, kdo se krále báli. Tehdy se Přemysl Otakar vztyčil v sedle, a pozvedaje vysoko meč, vrhl se sám v střed nepřátel.

4. Vyhledej v textu jak byli do bitvy „oblečení“ středověcí rytíři:

Helmice s chocholem, kroužkové brnění, pancíř, kovové pláty

5. Přemysl Otakar bitvu prohrál a sám v ní zahynul. Co bylo hlavní příčinou porážky?

Zrada českých šlechticů, kteří se krále báli.

6. Vylušti jméno předchůdce Přemysla Otakara II. a jeho nástupce:

PAEŘAEEMA EYAESAE LAEOAETA EAAEKAEAAERAE I.

VIOÁIOCIOLIOAIOVIO II.